

Conferentie Goede Buren over gemengd wonen

Op weg naar een samenleving met plek voor iedereen

Utrecht maakt de komende jaren werk van gemengd wonen. De stad telt al meerdere projecten met zowel zelfredzame als kwetsbare bewoners, maar het ideaal is gemengd wonen in de héle stad. Dat zei wethouder Kees Diepeveen tijdens de conferentie Goede Buren die op 26 januari werd gehouden in het Huis van Portaal aan de Beneluxlaan in Utrecht. “Het ontwikkelen van een stad is meer dan het stapelen van stenen, het gaat ook om het bouwen van gemeenschappen.”

Een buurman met psychische problemen die dakloos is geweest, een buurvrouw met een verslaving. In een project gemengd wonen is het niks bijzonders, sterker nog, de mix van ‘gewoon’ en ‘kwetsbaar’ is hier juist het doel. En die mix vergroot gemiddeld genomen het welbevinden van álle bewoners, zo blijkt uit een groot Utrechts onderzoek waarin vele betrokken partijen het afgelopen jaar samenwerkten. Maarten Davelaar, projectleider Ontwikkelwerkplaats Gemengd Wonen, en HU-onderzoeker Jeroen Knevel doen de resultaten uit de doeken tijdens het ochtendprogramma van de conferentie. Conclusie: de Utrechtse projecten zijn een bijzonder waardevolle stap naar een inclusieve samenleving, maar er is geen magische formule die het succes kan voorspellen. Voorwaarden daarvoor zijn er wél, zoals een stevig sociaal beheer, een gedeelde verantwoordelijkheid voor deelnemende organisaties en aandacht voor de individuele bewoner.

Onderzoekers presenteren de resultaten uit de Ontwikkelwerkplaats Gemengd Wonen.

De uiteenzetting is onderdeel van een gevarieerd programma met korte toespraken, interviews met bewoners, workshops en huiskamergesprekken. De interactie is groot, de betrokkenheid spat er overal van af. Gelukkig maar, want nadenken over manieren van samenwonen is meer dan ooit noodzakelijk, zegt Dirk Jan van der Zeep, voorzitter van de raad van

bestuur van woningcorporatie Portaal, in zijn welkomstwoord: mensen wonen langer zelfstandig, er is een concentratie van

kwetsbare bewoners in sommige wijken en buurten, de rijksoverheid hevelt taken over naar gemeenten en er komen steeds meer woningzoekenden met bijzondere woonvragen. “Wij willen in samenwerking inclusie bevorderen en werken aan sluitende vangnetten voor kwetsbare mensen.”. Gemengd wonen kan een bijdrage aan de oplossing leveren. “Dat betekent wel dat je niet meer zomaar een woning aan nummer 1 op de wachtlijst toewijst, mensen moeten motiveren waarom ze ergens willen wonen.”

Maar de praktijk is soms weerbarstig, blijkt ook gedurende de dag. Wanneer bewoners van een gemengd wonen project bijvoorbeeld ondanks een veelbelovende start toch te weinig betrokkenheid tonen, wat doe je dan? Enthousiasmeren is soms knettermoeilijk,” zegt een deelnemer aan een huiskamergesprek.

De discussies tijdens de workshops en huiskamergesprekken zijn levendig en interessant. Er worden problemen gesignaleerd, maar ook oplossingen aangedragen. Het gaat over de ideale schaalgrootte van projecten en over gemeenschappelijke activiteiten, over de rol van begeleiders en over het sturen van processen om het ideale samenwonen dichterbij te brengen. Bewoners van gemengd wonen locaties én vertegenwoordigers van uiteenlopende partijen zoals corporaties en zorgorganisaties wisselen overal kennis en ervaringen uit, kritisch én positief. Soms zijn er verrassend eenvoudige oplossingen te horen. “Wie bij ons meebouwt, krijgt tien procent korting op de huur. Dat vergroot de betrokkenheid van bewoners,” zegt de commercieel directeur van Socius Wonen. Tijdens diezelfde workshop vertelt Nico Ooms, projectleider bij de Tussenvoorziening over het succes van het project Majella Wonen: “De buurt is veiliger geworden, het aantal fietsendiefstallen is drastisch gedaald. De bewoners letten op elkaar én op de omgeving.”

In een ander huiskamergesprek gaat het onder meer om de vraag of gemeenten durven te kiezen voor sociale projecten. Utrecht durft dat, vertelt wethouder Kees Diepeveen na de lunch in een prikkelend betoeg. Hij houdt een pleidooi voor meer focus op welzijn en minder op zorg, voor een aanpak met een grote rol voor de samenleving met bewoners ‘die ervoor zorgen dat het boeltje bij elkaar blijft’. ‘Want wonen is een werkwoord, wonen in de stad betekent ontmoeten. De lessen uit de gemengd wonen projecten kunnen we doortrekken naar het bouwen aan de stad, door te bouwen aan een team in de wijk dat sterker is dan het buurtteam.’

Bewoners van projecten voor gemengd wonen delen hun ervaringen met de zaal.

Dat is in de lijn met de visie van Divosa-voorzitter Erik Dannenberg, die met zijn uiteenzetting over inclusie de handen op elkaar krijgt. Het overhevelen van zorgtaken door de rijksoverheid naar gemeenten biedt volgens hem kansen voor ‘het versterken van de gemeenschap’. Hij geeft sprekende voorbeelden die duidelijk maken dat ons exclusieve denken zo diep zit, dat zelfs de taal ermee is besmet. We hebben het bijvoorbeeld over mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in plaats van een arbeidsmarkt met afstand tot de mensen. “Maar iedereen hoort erbij, doet ertoe.”

Tijdens het slotdebat vat een bewoonster het op haar manier kernachtig samen: “Ik ben gelukkiger geworden door het gemengd wonen, voor iedereen valt er veel te winnen.”

Dagvoorzitter Elisabeth van den Hoogen geeft de microfoon aan iemand uit het publiek.

